

Det juridiske fakultet

Studiekvalitetsmelding 2019

Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding og hovedkonklusjoner fra studieprogrammets egenvurdering

Det juridiske fakultet har kun ett studieprogram, det er det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Formelt sett har fakultetet også et eget toårig masterprogram i rettsvitenskap hvor det tas opp studenter som har en 3-årig bachelorgrad i rettsvitenskap fra UiS, UiA eller Høgskolen i Innlandet og som fullfører sin mastergrad hos oss. Reelt sett er det likevel snakk om bare ett program fordi studentene som tas opp på toårig program fullfører sin mastergrad i full integrasjon med de to siste studieårene på det femårige masterprogrammet.

Fakultetet har dermed kun ett programstyre, som er fakultetets Studieutvalg. Studiedekanen er leder for utvalget og for studieprogrammet. Etersom fakultetet heller ikke har noen institutter, har Studieutvalget og studiedekan i praksis også mange av de funksjonene som på andre fakulteter ligger til henholdsvis instituttstyre (eller lignende) og instituttleder. Denne temmelig enkle strukturen og organiseringen medfører at det meste av studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet gjennomføres i fortløpende aktivitet og kontakt mellom studiedekan, studieadministrasjon og lederen for de enkelte emnene på vårt studieprogram. Studentene integreres i arbeidet på flere nivåer, primært ved Juridisk studentutvalg (JSU). «Dialogmøter» gjennomføres slik fortløpende gjennom året ved vårt fakultet, og behovet for små og store justeringer og kvalitetsforbedringer fanges raskt opp.

Oppfølgingen av foregående års studiekvalitetsmelding og programmets egenvurdering går derfor frem av de tiltak og satsningsområder som kommer frem av meldingen her.

Gjennomførte emne- og programevalueringer for siste studieår

De aller fleste store emnene på 1. til 4. studieår i masterprogrammet i rettsvitenskap har vært evaluert i løpet av 2019, med noen få unntak. På spesialemnene på 5. studieår er det en del færre som har blitt evaluert. Emner som ikke har vært evaluert foregående år følges opp av Studieutvalget.

Temaene som går igjen i egenvurderingene knytter seg til ulike vurderingsformer, særlig blant spesialemner som har færre studenter enn de obligatoriske emnene på 1. – 4. studieår, og som derfor i større grad har hatt mulighet til å eksperimentere med vurderingsformer: her nevnes f.eks. gruppeeksamen, muntlig eksamen og tellende hjemmeeksamen tidligere i et emne.

Det er ellers kommet en del gode innspill til videreutvikling av undervisning, og til videreutvikling av emner til tverrfaglige emner og til EVU-emner.

Planlagte emne- og programevalueringer

Fakultetets planer for fremtidige emne- og programevalueringer følger opp de vedtak som er fattet sentralt på UiB for å styrke og revidere studiekvalitetsarbeidet: Emnene gjennomgår en omfattende evaluering hvert tredje år etter en nærmere angitt plan for det enkelte emne. I tillegg leverer emneansvarlige på alle emner en kort egenvurdering i mellomliggende år. Studentene får mulighet til å komme med sine synspunkter via en enkel, digital evaluering hvert år for å sikre at studentene har en åpen kanal for tilbakemelding på det enkelte emnet. Referansegruppemøter kan også avholdes dersom den emneansvarlige ønsker det, eventuelt etter forespørsel fra studentene.

Fakultetet har vedtatt en ny revidert studieordning som skal implementeres fra høsten 2021. Den nye ordningen vil iverksettes suksessivt, det vil si at fakultetet i 2021 vil gjennomføre det første studieåret av den reviderte studieordningen og at dette kullet vil være det første som gjennomfører de videre studieårene i revidert ordning. De studentene som er tatt opp på dagens studieordning, siste kull vil være opptaket i 2020, vil fullføre på den eksisterende studieordningen. Ettersom det dermed vil ta noen år før alle studieårene på den nye studieordningen har blitt prøvd ut, anser vi det som naturlig å foreta en full evaluering av programmet først når alle de fem årene har vært gjennomført i ny ordning. I mellomtiden pågår en gjennomgående evaluering pga. arbeidet med revidering av ny studieordning. Alle dokumentene i den forbindelse er tilgjengelige her:

<https://www.uib.no/jur/121696/utredning-av-ny-studieordning>

Studieportefølje (planlagte opprettinger og/eller nedlegginger)

Fakultetet har sammen med relevante fagmiljøer på Det psykologiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Studieavdelingen sett nærmere på å etablere et tverrfaglig Executive masterstudium. Det er vår vurdering at et slikt tverrfaglig studium vil være et viktig supplement til de øvrige studietilbudene ved Universitetet i Bergen. Vi er i en innledende fase av planleggingen av dette studiet og vi regner derfor med oppstart tidligst høsten 2021

Budsjettprioriteringer (endringer)

Det foreligger ingen endringer i budsjettprioriteringene som har direkte betydning for gjennomføringen av vårt studieprogram.

Satsingsområder

Fakultetets handlingsplan for utdanning 2020-2022¹ følger i stor grad universitetets målsettinger om studiekvalitet satt i UiBs handlingsplaner, inklusive Handlingsplan for kvalitet i utdanning. Status for fakultetets arbeid med UiBs målsettinger om studiekvalitet vil derfor i mange tilfeller sammenfalle med Det juridiske fakultets satsningsområder og blir derfor også behandlet under her.

Revisjon av studieordningen

Vi har jobbet med revisjon av programmets læringsutbytte og hvordan det enkelte emne og studieår skal ta ansvar for at de ulike delene av programmets læringsutbytte – også de generiske ferdighetene og kompetansene – oppnås.

En arbeidsgruppe har deretter sett på ulike lærings- og prøvingsformer i den nye modellen. Gruppen har samarbeidet med de ulike emneansvarlige med å komme frem til egnede modeller. Arbeidsgruppens innstilling er per mars 2020 ute til høring.

---

¹ <https://www.uib.no/jur/119007/handlingsplan-utdanning-2018-2019>

Vi arbeider nå med de enkelte emnebeskrivelsene sammen med de emneansvarlige for at beskrivelsene også skal si noe om hensikten med de enkelte lærings- og prøvingsformene som er valgt for de ulike emnene.

Lovdata på eksamen

Våren 2019 ble eksamen med Lovdata som digitalt hjelpemiddel utprøvd første gang. Ved å ta i bruk Lovdata kan studentene arbeide mer slik de gjør i undervisningen under eksamen. Slik kan prøvingen bli mer praksisnær og realistisk. En mer omfattende versjon av Lovdata ble deretter benyttet på en del av høstens eksamener. Fra høsten 2020 vil Lovdata være digitalt hjelpemiddel på alle eksamener ved Det juridiske fakultet, i første omgang uten å fase ut de analoge hjelpemidlene.

Arbeid med studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer

Den nye studieordningen vil innebære flere omlegginger av studieprogrammet, blant annet ved at flere mindre emner er slått sammen til noe større emner og ved at vurderingsuttrykket blir bestått/ikke-bestått på flere emner enn i dag. Vi skal beholde «Bergensmodellen» med omfattende gruppe- og skrivearbeid, men også videreutvikle og justere modellen. Det er særlig behov for mer varierte vurderingsformer.

Vi har også sett gjennom arbeidet med læring- og prøvingsformer at mange av underviserne ønsker å ta i bruk verktøy for å aktivisere studentene og for å variere måten vi prøver studentene på. Vi arbeider kontinuerlig med å gi flere av våre emneansvarlige den nødvendige kompetansen.

Vi har hatt lunsjseminarer for ansatte om fagpedagogikk, der blant annet digitale verktøy i undervisningen har vært tema våren 2019, og vi arbeider videre med at flere ansatte skal få kompetanse og erfaring med hvordan digitale verktøy kan brukes for å bedre undervisningen.

Akademisk skrivestøttetilbud

Vi har videreført opplegget rettet mot førsteårsstudentene via arbeidsgruppelederne. I tillegg har vi samarbeidet med emneansvarlige på de første emnene på hhv. 2. og 3. studieår om et tilpasset opplegg.

Vi jobber også med å styrke arbeidet med tekstkvalitet gjennom samarbeid med klarspråkprosjektet ved vårt søsterfakultet ved UiO. Ny studieordning vil også inkorporere arbeidet med studentenes språk og kvalitet på tekst på en mer gjennomført måte enn det vi har fått til i dagens studieordning.

Praksis

Jusstudiet er et praktisk rettet studium, i tillegg kan studentene få praksis på disse emnene:

- JUS334 Chinese law clinical programme
- JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse
- JUS325 Rettshjelp
- JUS339 Prosedyrekonkurranse
- TVEPS

Fakultetet har satt ned en arbeidsgruppe som skal utrede ev. praksisordninger i studiet. Vi venter at arbeidsgruppen vil kunne gi svar på om og ev. hvordan vi skal integrere praksis på bedre eller andre måter i studiet enn det som er realiteten i dag.

Mentorordning

Det juridiske fakultet har allerede i en årrekke hatt en mentorordning gjennom det omfattende studentledete gruppe- og skrivearbeidet i studiet.

Vi dedikerer mange ressurser til oppfølging og forbedring av opplegget vårt, og vi legger stor vekt på hvordan vi bedre kan gjøre nytte av arbeidsgrupeledernes kompetanse og innsikt i hvordan gruppearbeidet fungerer.

Vår mentorordning har også en viktig funksjon som bindeledd mellom fakultet og studenter, og vi gjennomfører årlige evalueringer av alle 60 arbeidsgrupper – og dermed arbeidsgrupeledere på 1. og 2. studieår. Svarprosenten på disse undersøkelsene ligger jevnt på mellom 65 og 75 %, og gir oss derfor et godt grunnlag for å si noe om hvordan gruppene fungerer, og om hvilken funksjon arbeidsgrupelederne har i gruppen. Gjennomgående melder studentene at de har et godt faglig utbytte av arbeidsgruppene og at gruppene er viktige for læringsmiljøet. Arbeidsgrupelederens jevnlig oppfølging gjennom hele studieåret er en svært viktig brikke i å oppnå et godt læringsmiljø.

Nytt kvalitetssikringssystem: læringsdesigngruppe og studiekvalitetskomite

Fakultetet har tidligere meldt inn oppretting av studiekvalitetskomite. Fakultetets læringsdesigngruppe er nå også opprettet. Gruppen vil bestå av meriterte undervisere ved fakultetet, administrativt ansvarlig for kvalitetsarbeid og en studentrepresentant oppnevnt av Juridisk Studentutvalg. Gruppen knytter til seg andre ressurser ved fakultetet, UiB eller eksternt etter fortløpende vurdering av behov.

Utviklingsavtalen med KD: Oppfølging på fakultetsnivå

Pilotering av modell for fremragende undervisning ved alle fakultet

Forslaget til ny ordning for honorering av fremragende undervisere ved Det juridiske fakultet var på høring til alle ansatte i april 2019, før fakultetsstyret fattet endelig vedtak om dette i juni 2019. Første gangs utlysning var høsten 2019. Fakultetet vil behandle søknader våren 2020.

Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad

I 2019 var det 49,19 % av fakultetets kandidater som hadde utveksling som del av sin grad. I perioden 2015 – 2019 er gjennomsnittet på 43,04 %.

Økt gjennomstrømming i studieprogrammene

Vi har god søking til studieprogrammene og fyller opp studieplassene både på det toårige programmet og på det femårige. Vi overbooker de 380 studieplassene til det femårige programmet for å ta høyde for noe frafall og fordi mange nye studenter søker om godskrivning av ekstern utdanning. I 2019 hadde vi rekordmange kandidater som fullførte graden sin (380 hvorav 25 var på toårig masterprogram).

Et visst frafall i et langt og krevende studium kan man regne med. Det er også noe mobilitet mellom de tre juridiske fakultetene i Norge. Det er likevel nødvendig å motivere og følge studentene godt opp gjennom studieløpet. Vi har over flere år satt i verk tiltak for å knytte førsteårsstudentene tettere sammen, og å knytte dem til fakultetet. Særlig fakultetets mentorordning med seminarledere (arbeidsgrupeledere) er et godt og innarbeidet tiltak for å følge studentene tett de to første studieårene. Samtaletimene som gjennomføres med de 700-800 studentene på 1. og 2. studieår hvert år er særskilt godt egnet til å fange opp ev. studenter som trenger ekstra oppfølging eller veiledning.

Den nye studieordningen legger opp til at vurderingsuttrykket blir bestått/ikke-bestått på flere emner enn i dag på det første studieåret. Vi har allerede innført bestått/ikke-bestått på tre emner på første studieår på den nåværende studieordningen. Vi håper det skal hjelpe studentene å få ro til å jobbe med å komme inn i faget uten å måtte jage etter gode karakterer.

Tableau-rapportene om gjennomstrømming på normert tid på femårige masterprogram viser at over 40 % av studentene som startet på programmet i perioden 2011-2014 fullførte til normert tid. Legger man til ett semester øker fullføringen til langt over 50 %, etter to ekstra semestre øker fullføringen til langt over 60 % og på tre semestre eller mer er gjennomføringen på over 70 %.

Vi vet at flere studenter søker permisjon i løpet studietiden, og en del av de som drar på utveksling eller jobber hos Jussformidlingen m.m. blir et semester forsinket i studiet.

Tallet for gjennomføring på normert tid har økt noe de senere årene. Deler av årsaken til dette er at flere studenter tatt opp til det femårige programmet søker om å få godskrevet annen juridisk utdanning inn i graden sin her og dermed fullfører graden sin på kortere tid enn fem år.

Tall for gjennomføring på normert tid på toårig masterprogram fra opprettelsen i 2014 og til og med startkull 2017 har et snitt på 67,5 %, og kun 3,33 % frafall på ett år. Når det legges til ett semester, har nesten 86 % fullført og med to eller flere ekstra semestre er fullføringen på langt over 90 %.

UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet

Fakultetet har inngått avtale med Det juridiske fakultetet ved UiO om samarbeid med mål om å innføre klart juridisk språk som en del av undervisningen, forskningen og formidlingen ved fakultetene. Gjennom denne avtalen får vi utvidet det tilbudet som vi selv initierte gjennom Diku (NUV)-prosjektet «Bedre språk, bedre jurister» som startet i 2017 (se over om Akademisk skrivestøttetilbud).

Fellesprosjekt på klarspråk innebærer blant annet utvikling og deling av digitale ressurser om språk og skriveundervisning og samarbeid og felles seminar for skriveledere på juss. Partene skal også samarbeide om å forske på juridisk skrivepedagogikk, sjangerteori for juridiske tekster og andre argumentasjonsteoretiske og metodologiske temaer som er relevant for å styrke kunnskapsgrunnlaget for klarspråksatsingen.

Vi samarbeider også med vårt søsterfakultet i Oslo om deres søknader til Dikus program for studentaktiv læring og som Senter for fremragende utdanning i 2019. UiO fikk innvilget begge søknadene.

Fakultetet satser også på å sende inn søknad til Dikus Program for studentaktiv læring i samarbeid med SLATE i 2020.

Fakultetet deltar hvert år med delsøknader i UiBs søknad om Erasmus+ International Credit Mobility midler. I januar 2019 deltok vi med delsøknader for USA (University of Minnesota), Kina (Renmin University) og Russland (Immanuel Kant Baltic Federal University, Kaliningrad og National Research University – Higher School of Economics, Moskva), der de to førstnevnte ble innvilget.

Vi søker også hvert år Studieadministrativ avdeling om tilskudd fra universitetets Erasmus+ Organizational Support-midler (OS-midler) som bidrag til å dekke fakultetets utgifter ved å delta på de årlige møtene i de europeiske nettverkene fakultetet er med i, og for å avholde internasjonal dag. Høsten 2019 søkte vi OS-midler også for å delta på Study Abroad Fair ved University of Southampton der fakultetets representant i tillegg til å markedsføre Det juridiske fakultet også representerte og markedsførte UiB.

Øke etter- og videreutdanningstilbudet

Fakultetet har en ambisjon om å øke etter- og videreutdanningstilbudet. En rekke juridiske emner kan være av interesse for de som allerede er jurister eller for personer med en annen yrkesbakgrunn.

Hovedutfordringen vår her har vært at antallet vitenskapelig ansatte er lavt, og at vi derfor har hatt problemer med å engasjere tilstrekkelig antall personer til å utvikle og drive EVU-emner.

Fakultetet prøver høsten 2020 ut et nytt konsept rettet mot jurister i privat og offentlig sektor med dagskurs arrangert i fakultetets lokaler. Det lanseres i første omgang tre kurs, hver på fire timer. Kursene gir ikke studiepoeng, men deltagerne mottar bevis for deltagelse på kursene og disse vil bli godkjent som etter- og videreutdanning for advokater.

Fakultetet viderefører også kurset for saksbehandlere i kommunene i Vestland fylke «Innføring i forvaltningsrett for sakshandsamarar i kommunal sektor». Kurset er utviklet i dialog med Fylkesmannen i Vestland. Kurset ble første gang arrangert i 2019.

Se også under Studieportefølje og planleggingsarbeidet med å opprette et tverrfaglig executive masterprogram.

